

**UCHWAŁA NR XXIX/221/2013
RADY MIEJSKIEJ W LIPNIE
z dnia 31 stycznia 2013 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 , Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 , Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 , Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 , Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz.1458 oraz z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz.142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675 oraz z 2012 poz. 567, z 2011r. Nr 21, poz.113, Nr 40, poz.230, Nr 117, poz.679, Nr 134, poz.777, Nr 149, poz.887, Nr 217, poz.1281 z 2012r. Poz. 567/ i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej / Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz.88 , Nr 288 poz. 1690 oraz z 2012 r. poz. 579/

uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Lipna na lata 2013 – 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lipna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Maria Turska

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka społeczna oraz naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest ona najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze materialno-bytowej jak i psychicznej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i prawidłowo spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia własnej wartości oraz bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, a także zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz trudna sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza biologiczną rodziną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Lipno w latach 2007-2013.

II. Diagnoza

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie aktualnie znajduje się 1.515 rodziny, z czego 32% stanowią rodziny z dziećmi do 18 roku życia. W rodzinach tych wychowuje się 1.411 dzieci.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą MOPS

rodziny	liczba rodzin
z dziećmi do 18 r. ż.	482
W tym wielodzietne	124
W tym niepełne	211

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą MOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

	liczba dzieci w rodzinie							
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci	8 dzieci
liczba rodzin	208	150	73	33	10	6	-	2

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie i ubóstwo. W lipnowskich rodzinach wychowujących dzieci do 18 roku życia jego przyczyną było najczęściej bezrobocie oraz choroba i niepełnosprawność.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowaniem przedszkolnym, realizowanym w Lipnie w 3 przedszkolach publicznych i 1 niepublicznym oraz oddziałach przedszkolnych w 4 publicznych szkołach podstawowych, objęte są dzieci w wieku 3 – 6 lat.

Tabela nr 3. Dzieci uczęszczające do przedszkoli w Lipnie

placówka wychowania przedszkolnego	liczba dzieci w roku szkolnym 2012/2013
przedszkole publiczne	225
przedszkole niepubliczne	90
punkty przedszkolne niepubliczne	35
szkoła podstawowa publiczna oddział „0”	165
łącznie:	515

źródło: Referat Oświaty - Urząd Miejski w Lipnie

Edukacja szkolna w Mieście Lipnie realizowana jest w 4 miejskich szkołach podstawowych oraz w 2 miejskich gimnazjach publicznych i 1 prowadzonym przez inny podmiot.

Tabela nr 4. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów w Lipnie

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym 2011/2012
szkoła podstawowa publiczna kl. I-VI	1007
gimnazjum publiczne	413
gimnazjum niepublicznego	125
łącznie:	1545

źródło: Referat Oświaty - Urząd Miejski w Lipnie

Podstawową formą wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych są świetlice środowiskowe. Dzieci otoczone opieką wychowawców w godzinach popołudniowych mają zapewnione warunki do nauki, zabawy oraz twórczego spędzania wolnego czasu, a także posiłek. Uczestnikami zajęć są w większości dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną. Na terenie Lipna funkcjonuje obecnie 6 świetlic środowiskowych (w tym jedna z programem socjoterapeutycznym), prowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2012 r. obejmowały one opieką 134 dzieci. Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od szkoły podstawowej do szkoły ponad gimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z bezpłatnych posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2012 r. z nieodpłatnych posiłków skorzystało 661 dzieci.

W przypadku pojawienia się sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu Miasta Lipna w rodzinach zastępczych przebywa 17 dzieci i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 18 dzieci, których rodzice korzystają z pomocy tut. MOPS.

III. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie.
- placówki oświatowe,
- Komenda Powiatowa Policji w Lipnie,
- organizacje pozarządowe.

IV. Adresaci

Adresatami Programu są dzieci i rodziny z terenu Lipna, przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównie uzależnieniami, które są powodem do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą, wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny, powodujące sytuacje, w których rodzina nie będzie w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny, bądź też stają się one przyczyną jej powstania. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest zatem największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

V. Zadania

Cel szczegółowy 1.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

- 1) zapewnienie pomocy rzeczowej i materialnej ubogim rodzinom,
- 2) objęcie dożywianiem wszystkich wymagających takiej pomocy dzieci,
- 3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- 4) zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w hostelu, bądź domu samotnej matki, itp.,
- 5) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

- 1) zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) organizacja warsztatów i szkoleń oraz umożliwienie uczestniczenia w warsztatach przez asystentów rodziny,
- 3) utworzenie Ośrodków Wsparcia Dziennego na terenie Miasta,
- 4) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy,

- 5) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnianie fachowej literatury,
- 6) działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektu aktywnej integracji,
- 7) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców,
- 8) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba, poprzez:
 - wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru,
 - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny,
 - wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloprotblemową,
 - podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną.

VI. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miasta Lipna, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Burmistrza Miasta Lipna w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Lipnie sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.